

ЗАПОМНЯЩО СЕ СЪБИТИЕ

На 3 април 2019 г., сряда, очаквано концертната зала на Художествената галерия „Христо Цокев“ беше пълна. Поводът беше гостуването на диригента и флейтиста Карло Янс от Люксембург и колежката му Ива Любомирова, която има възторжени почитатели сред габровската публика от предишни изяви.

Карло Янс е музикант, който дълго се колебае в избора си между флейтата и цигулката. След като приключва обучението си в Люксембург, специализира в Лиеж (Белгия), Маастрихт (Холандия), Кьолн (Германия) и Санкт Петербург (Русия). От 1984 г. преподава флейта, камерна музика и дирижиране в Люксембургската консерватория. Като диригент, солист и педагог гостува в почти всички европейски страни и САЩ. Дирижира реномирани оркестри като Симфоничния оркестър на радио Прага, Държавна филхармония Бърно, Симфоничния оркестър на Порто, Швейцарски камерен оркестър, Латвийски камерен оркестър и други. На него са посветени много произведения на композитори от цяла Европа.

Още с началните тактове на „Дивертименто“ от Моцарт диригентът заяви, че няма да търси добре познатите клиширани интерпретации с екстремно бързи темпа, осигуряващи гарантиран успех, а ще насочи вниманието към финеса на детайла и осмислянето на пиесата като музика, която доставя удоволствие и наслада на слушателя. Всички виртуозни пасажи бяха изсвирени пределно нюансирано, сигурно и с перфектен ансамбъл. Втората част прозвуча непретенциозно и семпло, с което Янс акцентира върху развлекателната природа на жанра дивертименто. Третата част беше изпълнена виртуозно в обичайното бързо темпо, което подсказа, че диригентът в своето осмисляне потърси максимални контрасти в трите части.

Сравнително рядко изпълняваният концерт за две флейти и оркестър от Антонио Вивалди прозвуча впечатляващо. Тази композиция в оригинал е за две цигулки и адаптирането ѝ за флейти поставя огромни препятствия пред солистите, заради неудобния гриф, с който те трябва да се справят. Карло Янс и Ива Любомирова са изпълнители с различен творчески натюрел и според мен от това музиката спечели. В лицето на Ива Любомирова експресивният люксембургски флейтист имаше за партньор музикант с красив тон, впечатляваща техника и култура при изпълнението на барокова музика. Към това съчетание мога да добавя и осмисленост при поднасянето на всеки детайл и прецизност по отношение на орнаментиката от страна на Ива Любомирова. Всяка имитация на пасажи и тематичен материал демонстративно се поднасяше с различни щрихи, динамични нюанси и по този нестандартен начин музиката на Вивалди прозвуча с неподозирана свежест, доближаваща се до джазменски маниер. Ива Любомирова е великолепен импровизатор и репликите между нея и партньора ѝ бяха с вариран текст. Особено ефектно това беше демонстрирано в бавната част.

Вариациите по тема от Франк Брийдж на Бенджамин Бритън са музика, обичана от публиката, но винаги поставяща на изпитание оркестровите музиканти. За тема 24 годишният английски композитор използва встъплението към „Идилия“ № 2, оп. 6 за струнен квартет, написана през 1906 г. от неговия учител Брийдж. Произведението е скицирано за 10 дни и напълно завършено на 12 юли 1937 г. Премиерата е на 25 август 1937 г. в Залцбург и е излъчена на живо по холандско радио. Британската премиера е на 5 октомври същата година.

В интерпретацията си диригентът акцентира върху контрастността на всичките 11 пиеси, обединени от идеята на автора за „композиторска игра“ на жанрове и форми. Смяната на жанровите посоки от нежната тема на Брийдж към речитативното адажио и пародиите на марш, класическо буре, валс и изключително трудната фуга, Карло Янс поднесе подчертано артистично. Изключително постижение и за диригента и за оркестъра беше финалът, където в интерпретацията нямаше обичайната философска дистанция, а неочаквана посока към откровенията в симфониите на Антон Брукнер и Густав Малер.

Концертът завърши с Анданте и Рондо за две флейти и оркестър опус 25 от Франц Доплер. Пиесата е създадена през 1874 г. за концертните нужди на флейтовото дуо на композитора и неговия по-малък брат Карл. В произведението се усеща силно влияние както от музиката на Феликс Менделсон към пиесата на Шекспир „Сън в лятна нощ“, така и от модерната тогава салонна виртуозна музика. Доплер е композитор, чиито опери и балети отдавна са забравени, но творчеството му за флейта е неотменна част от репертоара за този инструмент. Пиесата за две флейти показва изпълнителите в друга светлина. Тук виртуозността беше заявена безапелационно и от двамата изпълнители. Ива Любомирова напусна своя сериозен натюрел и показа впечатляваща артистичност.

Двамата изпълнители получиха заслужени възторжени и продължителни аплодисменти, които логично бяха възнаградени от повторение на пиесата на Доплер.

Гостуването на Карло Янс и Ива Любомирова се превърна в запомнящо се събитие в концертния живот на Габрово.

Иван Стоянов